

SOS DOLFIJN BLIKT TERUG EN VOORUIT

2017 was voor SOS Dolfijn een ongewoon jaar. Na een jarenlang verblijf in Harderwijk, was het noodzakelijk de koffers te pakken en op zoek te gaan naar een nieuwe locatie. Doordat er geen opvangcentrum meer voorhanden was, werd het rescue-team soms geconfronteerd met moeilijke beslissingen wanneer een bruinvis levend aanspoelde. Toch heeft SOS Dolfijn het hele jaar door klaar gestaan voor dieren die in nood op de kust aanspoelden of in nood dreigden te raken. Ook heeft het team de andere activiteiten, zoals educatie, door kunnen laten gaan. Door middel van mooie projecten zijn honderden kinderen en volwassenen bereikt op evenementen en scholen met een boodschap over de natuur. Binnenkort zal ook het nieuwe digitale lespakket gepresenteerd worden.

Uiteraard wil SOS Dolfijn graag op korte termijn weer kunnen beschikken over een opvangmogelijkheid. Dierenwelzijn is daarbij een belangrijke en zwaarwegende factor. Wat mensen vaak vergeten is dat er naast de succesverhalen bij opvangactiviteiten in het algemeen ook veel leed te melden is. Wereldwijd zijn succespercentages bij opvang van dolfijnachtigen slechts 10-20 procent. Dat betekent dat 8 of 9 van de 10 dieren waarbij aan opvang wordt begonnen het niet halen en dus per definitie een langere lijdensweg hebben afgelegd dan wanneer ze op het strand waren gestorven. Initiatieven tot redding hebben vaak twee kanten! SOS Dolfijn is met een niveau van 50 procent succesvolle rehabilitatie de laatste jaren zeer succesvol geweest. Daar zijn we trots op. Bij het hervatten van onze opvangactiviteiten willen we de kwaliteit blijven bieden die nodig is om echt succesvol te zijn om de hulpbehoevende dieren op de best mogelijke manier te helpen. Daar horen ook goede faciliteiten bij.

Opvang van kleine walvisachtigen is een zeer omvangrijke aangelegenheid. Wekenlang zorgen tientallen vrijwilligers voor een dier. Op ieder moment van de dag zijn meerdere mensen aanwezig om een ernstig ziek dier te ondersteunen en te verzorgen. Medicatie en onderzoeken zijn nodig maar ook geschikte bassins en specialistische apparatuur. Een team van experts moet dag en nacht beschikbaar staan, het hele jaar door, en paraat zijn om de juiste beslissingen te kunnen nemen.

SOS Dolfijn voelt zich enorm gesterkt door de trouwe achterban die vertrouwen en steun uitsprekt. Er is echt veel steun nodig om tot een nieuw en een kwalitatief toereikend opvangcentrum te komen. Maar het team gelooft dat dit haalbaar is en heeft er vertrouwen in dat de opvang in 2018 weer opgestart zal worden. Dus op naar een mooi en succesvol jaar, vooral voor alle dieren die onze steun verdienen.

BULTRUGGEN IN ZICHT!

Lopend langs het strand en dan een grote walvis uit het water zien springen, dat klinkt als een droom misschien. Maar het is steeds vaker mogelijk vanaf de Nederlandse stranden. Ook dit jaar waren er weer diverse keren bultruggen te zien voor de Nederlandse kust. Uiteraard houdt SOS Dolfijn de dieren dan in de gaten. Maar bultruggen hebben sinds een aantal jaren de Noordzee ontdekt en zijn steeds vaker te gast in ons deel van de Noordzee. Het zijn baleinwalvissen en ze migreren over lange afstanden. Tijdens deze migratietochten van noord naar zuid en weer terug, komen ze zo af en toe op bezoek in de Noordzee. Bultruggen kunnen prima navigeren in de ondiepe Noordzee en maken geregeld grote sprongen waarbij deze giganten soms helemaal uit het water komen! Een volwassen bultrug kan wel 18 meter lang worden. Deze walvis is gemakkelijk te herkennen aan de extreem lange borstvinnen.

GRATIS DONEREN

Ga jij binnenkort nog decemberecadeau 's kopen?

Wanneer je deze online koopt, ga dan eerst naar www.sos-dolfijn.doelshop.nl Dan kun je namelijk gratis doneren aan ons zonder dat het je iets extra's kost!

Je kunt producten zoeken en vergelijken via de grote webshops (Bart Smit, Wehkamp, Intertoys, MediaMarkt enz.). Het product koop je uiteindelijk in de webshop zelf. Doordat je dit via onze pagina doet geef je een gratis donatie aan SOS Dolfijn.

Hoe is het mogelijk dat je zonder extra kosten, gratis doneert aan SOS Dolfijn? Normaal gesproken als je een aankoop doet online (bijv. via een vergelijkingssite), gaat er een bonus per aankoop naar de webbeheerder. Dit heet ook wel affiliate marketing. Via Doelshop.nl gaat 75 procent van deze bonus naar het doel van jouw keuze: SOS Dolfijn. Je shopt dus bij dezelfde winkels voor dezelfde prijzen, alleen gaat er nu een deel van je aankopen naar het goede doel van jouw keuze. Doen dus!

SPONSOREN

www.mazier.nl

www.witkampbenzinstations.nl

www.triplepro.nl

www.melinastijl.nl

www.ifaw.org/nederland

DIGITAAL LESPAKKET

Voor SOS Dolfijn is het bieden van educatie en voorlichting net zo belangrijk als het verlenen van noodhulp aan gestrande dolfijnen en walvissen. Daarom zijn de afgelopen jaren tal van educatieve activiteiten ontwikkeld. Sinds de zomer van 2016 trekt ons educatie-team door Nederland met het Reizende Walvisziekenhuis. Diverse scholen en evenementen zijn inmiddels al bezocht. In dit veldhospitaal van SOS Dolfijn kunnen kinderen en volwassenen op ontdekking gaan en meer leren over de walvissen in de Noordzee.

Kinderen ontvangen een Doe-boekje waarin vragen en opdrachten staan. De antwoorden zijn te vinden op de educatieve posters in het Walvisziekenhuis en via de diverse interactieve onderdelen.

Om een nog breder publiek te bereiken heeft SOS Dolfijn het afgelopen jaar een digitaal lespakket ontwikkeld. Het lespakket heet 'De Walviswereld Dichtbij' en wordt volledig kosteloos voor basisscholen beschikbaar. De lesstof is geschikt voor leerlingen van zowel de onder- als bovenbouw en sluit aan op diverse kerndoelen van het basisonderwijs. Het lespakket is in opdracht van SOS Dolfijn ontworpen door Podium. Via financiële steun vanuit diverse fondsen is het lespakket mogelijk gemaakt. Het lespakket is binnenkort online beschikbaar. Interesse in het lespakket? Ga dan snel naar de website en meld je vast aan www.sosdolfijn.nl/meer-leren/lespakket

BEDANKT!

Als stichting is SOS Dolfijn volledig afhankelijk van giften en donaties. Er is bijvoorbeeld geen subsidiebijdrage vanuit overheden. SOS Dolfijn wil daarom alle donateurs via deze weg van harte bedanken voor de gegeven steun in het afgelopen jaar. Ook willen we Autobedrijf Mazier bedanken voor de jaarlijkse controles en het onderhoud van onze dolfijnambulances. Dankzij jullie kan het team steeds weer veilig en vertrouwd op weg naar een noodmelding. Bedankt ook Witkamp Benzinstations voor de sponsoring in de brandstofkosten! Triple Pro bedankt voor de fantastische support op het gebied van marketing en het onderhouden van de website. Melinastijl bedankt voor alle mooie ontwerpen het afgelopen jaar en iQount voor de raad en daad op het gebied van financiële- en salarisadministratie! Een bijzonder groot dank je wel gaat uit naar het IFAW, het International Fund for Animal Welfare. Dankzij de financiële steun kon het afgelopen jaar het rescue-team klaar blijven staan voor walvissen in nood! SOS Dolfijn kijkt uit naar een toekomstige samenwerking!

sos dolfijn

GESTRANDE POTVIS BIJ DOMBURG

Op het strand van Domburg werd in de ochtend van 1 december jl. een potvis gevonden. Het dier, een jong mannetje met een lengte van 13 meter, was eerder in de nacht levend aangespoeld en vervolgens op het strand overleden. Toen het dier in de ochtend werd gevonden was het al overleden.

Potvissen jagen op kilometers diepte naar inktvissen en kunnen moeilijk overleven in de ondiepe Noordzee. Wanneer potvissen worden waargenomen in ons deel van de Noordzee is de kans op een stranding dan ook groot.

Jonge potvissen leven vaak in groepen. Omdat de mogelijkheid bestond dat dit dier onderdeel was van een grotere groep potvissen, werd op verzoek van SOS Dolfijn dan ook de hele dag extra uitgekeken via patrouillevluchten naar eventueel meer potvissen in de Noordzee.

Onderzoekers van de Universiteit Utrecht, Naturalis en Wageningen Marine Research hebben op het strand uitgebreid onderzoek gedaan op de potvis om zo de doodsoorzaak te achterhalen. Vastgesteld kon worden dat de potvis wat vermagerd was en al een paar dagen niet meer had gegeten. De bebloede schaafwonden op het lichaam van de potvis deden bevestigen dat de potvis levend was gestrand eerder die nacht. Er werden geen resten van plastic afval in het dier gevonden maar wel werd duidelijk dat de potvis mogelijk een darminfectie had.

Het skelet gaat naar het museum van Naturalis.

GEEN OPVANG, WEL NOODHULP

SOS Dolfijn heeft het afgelopen jaar de oude locatie in Harderwijk verlaten. Momenteel wordt hard gewerkt aan de realisatie van een nieuw opvangcentrum. Omdat opvang van walvisachtigen zoals bruinvissen ingewikkeld en zeer kostbaar is, vraagt dit traject om de nodige tijd. In de tussentijd blijft het team van SOS Dolfijn uiteraard wel klaar staan voor gestrande dieren in nood. Zonder ons zouden deze dieren namelijk een nare dood sterven op het strand. Een gestrande bruinvis of dolfijn wordt vaak al snel aangezien voor voedsel door vogels en vossen. Zonder hulp worden de gestrande dieren soms al levend aangevreten. Nadat een melding bij SOS Dolfijn binnenkomt, wordt direct eerste hulp ter plaatse geregeld en gaat een rescue-team met spoed ter plaatse om de situatie te beoordelen. Een enkele keer is een dier nog sterk genoeg om direct weer te worden vrijgelaten op open zee. Maar in veel gevallen zijn gestrande bruinvissen en dolfijnen te ernstig ziek en verzwakt en kan deze dieren verder lang lijden bespaart worden door ze te laten inslapen. Een beslissing die vraagt om uitgebreide kennis en ervaring, omdat vaak aan de buitenzijde voor een leek het gestrande dier er nog best levendig uit kan zien. Het zijn vaak de subtiele signalen die de experts van SOS Dolfijn de ernst van de gezondheid doen inzien tezamen met een uitgebreid onderzoek. Afgelopen jaar werden er in totaal elf levend gestrande bruinvissen aangemeld.

EEN DRUK JAAR

Het afgelopen jaar heeft het team van SOS Dolfijn meer dan honderd meldingen ontvangen. In sommige gevallen betroffen deze meldingen zeehonden in nood of dode dieren. Dode dieren zijn soms geschikt en dan waardevol voor wetenschappelijk onderzoek en voor zeehonden in nood zijn in Nederland meerdere opvangorganisaties. SOS Dolfijn regelt dan bij een melding dat de juiste instanties worden geïnformeerd of dat de dode dieren van het strand worden gehaald. Maar liefst elf maal moest het rescue-team onderweg om een levend gestrande bruinvis hulp te bieden. Deze bruinvissen werden op diverse locaties gevonden van de Waddeneilanden tot aan Zeeland. In onze vorige nieuwsbrief is terug te lezen dat SOS Dolfijn ook een aantal grotere walvissen heeft geholpen. Zo moest er voor de nodige rust worden gezorgd toen een bultrug bijna een week lang verbleef in de Marinehaven bij Den Helder. Het dier had er schijnbaar voldoende vis gevonden en zwom na vijf dagen zelfstandig de haven weer uit. Ook was er een Groenlandse walvis mogelijk in de problemen. Nog nooit eerder werd een Groenlandse walvis voor de Belgische en Nederlandse kust waargenomen en dit dier bleek ook nog eens een stuk touw of net om de staart te hebben. Op 10 april is het dier voor het laatst kort waargenomen voor de boulevard van Vlissingen. Maar tijdens deze korte waarneming werd niet zichtbaar of de walvis nog steeds last had van een verstrikking om de staart. Een week later werd voor de Ierse kust ook een Groenlandse walvis waargenomen. Mogelijk hetzelfde dier.

sos dolfijn

BIJZONDERE STRANDINGEN

Spitssnuitdolfijnen zijn diepzee bewoners die voornamelijk voorkomen in de noordelijke Atlantische Oceaan. Daar duiken ze op grote diepte naar inktvissen. Wanneer een spitssnuitdolfijn wordt waargenomen in de Noordzee is er alle reden voor SOS Dolfijn om de situatie te gaan beoordelen. Dit jaar kwamen er maar liefst twee spitssnuitdolfijnen in de problemen. Op 17 mei werd voor de kust bij Egmond via vissers een jonge spitssnuitdolfijn aangemeld bij SOS Dolfijn. Op verzoek van SOS Dolfijn bleef de vissersboot op gepaste afstand en maakte beeldmateriaal. Hierop was direct te zien dat het jonge dier zeer afwijkend gedrag toonde en ging stranden. Kort na de stranding overleed deze jonge mannetjes spitssnuitdolfijn op het strand van Egmond. Het dier is daarna overgebracht naar de Universiteit Utrecht, waar bij de faculteit Diergeneeskunde uitgebreide sectie plaats vond. Hieruit bleek dat het dier ziek was. Zo kon een longontsteking worden vastgesteld en ook ontstekingen aan de huid en lever. Deze beelden tonen het dier kort voor de stranding www.youtube.com/watch?v=S_2-H-awm4c

Op 31 augustus werd SOS Dolfijn opnieuw gealarmeerd voor een spitssnuitdolfijn in nood. Dit maal was de locatie ook nog eens heel opmerkelijk. Het dier werd namelijk gezien in de Oosterschelde. Voor zover bekend werd er nog niet eerder daar een Gewone spitssnuitdolfijn gezien. Een rescue-team ging met spoed ter plaatse. De walvis werd enige tijd nog zwemmend gezien maar strandde bij Serooskerke Schouwen en overleed kort daarna. SOS Dolfijn vervoerde het dier naar de Universiteit Utrecht. Daar is de spitssnuitdolfijn nauwkeurig onderzocht. Opvallend waren de verse tandafdrukken op het lijf. Het patroon van deze tandafdrukken zijn passend bij die van een tuimelaar dolfijn. Tuimelaar dolfijnen staan er om bekend andere dolfijnen maar ook (jonge) walvissen aan te vallen in het wild.

De lengte en het gewicht van het dier gaven aan dat het een nog jonge spitssnuitdolfijn is geweest, mogelijk zelfs nog (deels) moederafhankelijk. Spitssnuitdolfijnen zijn bij de geboorte al zo'n tweeënhalve meter groot en wegen dan al bijna 200 kg. Dit dier was 349 cm groot en woog 378 kg. Histologisch onderzoek van organen en de hersenen is ingezet. Hieruit zal o.a. blijken of de spitsnuitdolfijn ontstekingen had. Door de korte tijd tussen het overlijden en aankomst in de sectiezaal konden ook de oren verwijderd worden voor onderzoek. Met dit onderzoek wordt bekeken of het dier gehoorschade had opgelopen. Dit onderzoek kan enkel ingezet worden wanneer de oren binnen 24 uur na het overlijden worden verwijderd en geprepareerd.

De bruinvis is geen vis ...en 10 andere weetjes!

Niet bruin en geen vis!
De bruinvis. Een vreemde naam voor een dier dat niet bruin is en ook geen vis is. Bruinvissen zijn **zoogdieren**, net als de andere **walvisachtigen** en daarvan is hij **één van de kleinste**.

Nietezzzzz....
Hoe slapen bruinvissen? Ze slapen en waken tegelijk. Als een bruinvis slaapt blijft slechts één van de twee hersenhelften wakker. Dat is belangrijk, want ademen kunnen ze alleen als ze wakker zijn.

Zo zwemt de bruinvis.
Een bruinvis zwemt gemiddeld 5 km per uur maar kan tijdens een sprongje een snelheid bereiken van 23 km per uur. De **staartvin** gebruikt hij om vooruit te komen. Sturen doet hij met zijn **borstvinnen** en **staartaarschacht**. En de rugvin? Daarmee houdt hij zijn balans.

Opgepast!
Sommige orka's eten bruinvissen. De Orca is dus niet de beste vriend van de Bruinvis. Ook **tuimelaars** en **grijze zeehonden** vallen bruinvissen aan, waarom ze dat doen is nog niet helemaal duidelijk.

Hier 'wonen' wij.
Bruinvissen komen voor in de zanggebieden van het **noordelijke halfrond**. Ook bij ons in de Noordzee, daar leven er ongeveer 250.000. Ze zwemmen vaak alleen of in kleine groepjes.

Moedermelk...
De moeder bruinvis heeft geen tepel, maar een **melkklier opening**. Als het kalft daar tegenaan duwt, spuit er melk uit die dik genoeg is om niet direct in het water op te lossen. De zogtijd duurt ongeveer **8-12 maanden**.

Honger!
Bruinvissen kunnen niet lang zonder eten. Om warm te blijven hebben ze veel energie nodig. Een volwassen bruinvis eet daarom zo'n 5 kg vis per dag. (Hoeveel kofschammen zijn dat?)
Dagvisser: 185 stuks.

Dit lusten ze rauw!
Grondeels, haring, zandpoorting, wijting en kabeljauw. **Kleinspriet!**

Drinken bruinvissen zeewater?
Nee. Al het vocht dat een bruinvis nodig heeft haalt hij uit de vis die hij eet.

SOS... Stranding
Het komt ongeveer **20-25 keer per jaar** voor dat er een melding komt van een levende bruinvis op het strand. Vaak gaat het om **zieke en gewonde dieren**.

sos dolfijn

Postbus 293
3840 AG Harderwijk
Nederland

www.sosdolfijn.nl

Tel: +31 (0)6 46 656 601

KvK 08135639

BTW NL 81.52.70.896.B.01

IBAN: NL 49 INGB 0006 9330 86